

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevvari: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrstakstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Útróðrar- stevna gott ískoyti til fiskivinnuting

SEINASTA vikuskifti var stevna um útróður hildin í Klaksvík. Ikki var tað so legið heldur, at fleiri hundræð fólk høvdu leitað sær í Ósáskúlan í tí ringa kavaveðrinum, tí just her í Norðoyggjum hevur útróðurin so stóran týðning. M.a. kom fram á stevnuni, at útróðurin rindar nærum helvtina av øllum inntøkum í hesum Føroya næststørsta býi.

TAD var kenslan av og sannroyndin um, at útróðurin als ikki hevur fingið somu sømdir sum aðrir partar av okkara fiskivinnu, sum mundu vera orsøkin til, at norðingar nú enn einaferð skipaðu fyri eini stevnu um útróður. Fleiri slíkar stevnur hava verið fyrr. Tað er heldur einki at ivast í, at tey frægu úrslit, sum útróðurin hevur fingið, m.a. stava frá slíkum stevnum, har útróðrarmenn og umboð teirra hava staðið andlit til andlit við teir fólkavaldu og greitt teimum frá støðu síni.

SO VAR eisini hesaferð. Nógvar hálfar og heilar niðurstøður vórðu gjørdar. Nú er so spurningurin, um nakar fer at taka sær til eftirtektar. Hóast vón er fyri, at okkurt skal verða tikið í álvara, so lúrir eisini óttin fyri, at okkara politikarar ikki fara at geva hesum ynskjum og krøvum útróðrarmanna, nóg stóran ans. Nú fáa vit so at síggja.

Á STEVNUNI vórðu rættiliga áhuga-verd og skakandi tøl kunngjørd. Sambært teimum hava toskur og hýsa, sum útróðrabátarnir veiða fyri tað mesta, goldið inn í Ráfiskagrunnin hetta seinasta 10-ára skeiðið umleið 100 mill. kr., meðan onnur fiskasløg, sum serstakliga trolarar veiða, hava fingið útgildið úr grunnum meira enn 600 mill. kr. Hetta er tøl, sum tala.

EISINI kom fram, at verandi útróðrarfloti er alt ov ótíðarhóskandi og eigur tí at endurnýggjast og nútímansgerast. Tosað var eisini nógv um møguleikan at betra um góðskuna á fiskinum, sum verður fæddur til lands. Her stendur so Heilsufrøðiliga Starvstovan fyri royndum, ið hava sum endamál, at útróðrarmenn skulu kunna føra ein betri hageiddan fisk til lands, sum so aftur kann vera grundarlag undir framleiðsluni av dýrari vørum á landi. Kunnu útróðrar-

oddagrein

menn koma við góðum fiski til lands, so skulu teir eisini fáa betri prís fyri hann, var somuleiðis ført fram.

VERÐUR nú gjørligt at menna útróðrarflotan og vit fáa tað rættu hageiddingina og goymsluna at virka umboð — og sleppur so hesin okkara framtidar nýggi og vælútgjörði útróðrarfloti at troyta tey dýru fiskasløgini — tosk og hýsa, meðan teir stóru trolararnir fara á djúpi vatn, so er kanska grundarlagið skapt undir eini veruligari vørumenning á landi — just við tí fyri eyga at kunna brúka bestu ráveruna til ta framleiðsluna, sum gevur tann besta prís.

KRAVID frá útróðrarvinnuni um, at landsins myndugleikar gera eina heildarætlan fyri flotan, har ein miðvís útbygging og nútímansgerð av útróðrarflotanum er ein av hornasteinunum, er tí ógvuliga rimiligt — ikki minst sum grundarlag fyri teirri vørumenning, sum so nógv hevur verið tosað um. Tí uttan eina góða ráveru er heilt burturvið at tosa um vørumenning.

OG JÚST her kemur so fiskivinnutingið í Norðurlandahúsinum inn í myndina, nú tað í næstum fer at viðgera evnið vørumenning í fiskivinnuni. Tí kemur tað sera væl við, at norðingar just nú skipaðu fyri útróðrarstevnu, tí spurningurin um vørumenning og góða ráveru eru nær tengdir saman.

Á STEVNUNI í Klaksvík kom fiskimálaráðharrin Atli Dam annars inn á møguleikarnar, sum eru fyri at endurnýggja útróðrarflotan. Hann segði, at her vóru góðir møguleikar, men initiativio átti at koma frá útróðrarmennunum sjálvum.

ER tí ikki rætti tímin komin, har útróðrarmenn og umboð teirra nú eiga at fáa í lag samráðingar við landsins myndugleikar, sum so saman við okkara skipasmíðjum kunnu leggja til rættis eina veruliga heildarætlan fyri útbygging av útróðrarflotanum, har eisini betri hageidding av fiski er ein náttúrligur partur!

jamú

»De lange knives nat«

Politiskar rørsur, hvørs endamál er at beina fyri tí persónliga frælsinum eru í veruleikanum altíð lættar at kenna aftur. Hvat navn tær enn geva sær sjálvari, og hvørja stevnuskra, tær enn siga seg hava, verður framferðin fyrr ella seinni meira og minni lík øðrum rørsrum, sum hava havt sama endamál. Og tá ger tað ongan mun um tað eru mong ár imillum virksemið hjá hesum rørsrum. Her skulu tvær hendingar nevast, og so kunnu fólk sjálvi meta um, hvørt tær hava nakað felags.

1985

Vit hava í mong ár sæð hvussu Dagblaðið hevur borið seg at móti uttanflokksfólki, men í hesum døgum hava vit eisini sæð, hvussu borið verður at, tá talan er um ein floksfelaga, sum loyvir sær at seta fram sjónarmið, sum gongur imóti málgauginum, men sum fólk annars yvirhøvur tekur undir við. Fyrst varð hann smurdur av av sjálvum stavnmanninum. Eftir sum hetta ikki var nóg miklið, varð hann í sama blaðið í einum »lesarabrevi«, sum helst annar av hesum hevur skrivað, avsmurdur eina ferð afturat fyri at eingin ivi skuldi vera um hvat brotsverk hann hevði fram. Fyri at vera eyka raffineraðir fær viðkomandi á síðstu síðu at vita, at tað er gott fyri hann at »Dagblaðið hevur stríðst móti kapitalvinningskatti í Føroyum«. Hvør skal siga!!! Hetta kann jú vera eitt gott vápn framyvir, um viðkomandi ikki makkar rætt.

Tað er sjálvsagt ein djúpari meining við hesi mannagongd. Hon er ikki bert at kúra viðkomandi eina ferð med alla at seta seg upp móti teirri veruligu floksleiðsluni. Endamálið er eins nógv at vísa øðrum hvat tey kunnu rokna við, um tey skuldu fallið fyri somu freisting at koma fram við slíkum »kettari«.

Hetta hevur so sanniliga eisini hjálpt. Hóast mong floksflokksfólk hava somu hugsan sum N.D. um víðferðina av William Heinesen og øðrum, og hóast enn fleiri ótast um ta víðferð hann hevur fingið, er tað fáur, sum torir at bakka sin avbarga og avbukaða floksfelaga upp alment.

Innanhýsis »friðurin« í hesum flokki er tryggjaður mong ár framyvir!

1934

Aftaná at hava fingið valdið í nasistaflokkinum taldi Adolf Hitler avgjört onga andstöðu, hvørki uttan- ella innanflokks. Eitt úrslit av hesi støðu hansara var »de lange knives nat« tann 30. juni 1934, tá Hitler gjørdi av við alla andstöðu og møguliga andstöðu bæði í flokkinum og í ríkinum. Millum teir søgumenn, sum greiða frá hesi hending er Michael Freund í bókini »Det tredje rige 1933-39«. Í hesi grein skal verða greitt frá hvussu tað gekst Franz von Papen. Hann var ein av teimum, sum hevði hjálpt Hitler til valdið, og hann var varakanslari í stjórnini, tá hesar hendingar fóru fram.

Von Papen man vera vaknaður við kaldan dreyt aftaná sin stuðul til Hitler, tí tann 17. juni 1934 helt hann eina talu fyri studentunum í týska býnum Marburg, og Freund skrivur, at »aldrig i Det Tredje Riges historie er nationalsocialismens voldsregime hufflettet så lidenskabeligt fra en offentlig talerstol«. Talan var skrivað av rithøvundanum Edgar Jung, og høvuðskravio í henni var meira tollandi og skrivi- og talufrælsi.

Hetta fall sjálvsagt ikki í góða jørð, og millum teirra sum mistu livið 30. juni vóru Jung og flestu medarbeidararnir hjá Papen, meðan hann sjálvur við neyð og deyð slapp við livinum.

Tað var sjálvsagt ein djúpari meining við hesum tiltøkum, og um hetta skrivur Freund: »Hitler havde nået sit mål: Tyskland var grebet af frygt. I sin tale den 13. juli sagde han det tydeligt nok: »Enhver skal for fremtiden vide, at når han løfter hånden mod staten, skal den sikre død være hans lod.« Hitler opnåede resultater med sin handle-måde. I ti år blev der ingen forseg gjort på opstand i staten eller i partiet... Den klynkende underdanighed, man så rigskabinetet vise, uagtet dets flertal ikke var nationalsocialistisk... vist i hvor høj grad det var lykkedes Hitler at indgyde rædsel overalt. Og niðurstøðan hjá Freund var, at »den, der kan indjage et folk rædsel, behersker det.« Eisini visir hann á, hvussu Hitler við »djevælsk dygtighed«

spældi hetta spæl. »Han ville fragte »reaktionen« lysten til endnu engang at vove pelsen. Papen, hvis medarbejdere den 30. juni blev myrdet på alle sider af ham, skulle ikke holde flere taler som den i Marsburg«.

Hitler visti eisini, at hann hevði vunnið spælið. Hann segði m.a. í eini samrøðu aftaná hesar hendingar: »Har De lagt mærke til, hvordan folk skælver, hvordan de snakker mig efter munden?«

Í tíðarritinum Sket gevur Constantine Fitz Gibbon hesa frágreiðing um, hvi Hitler fekk so lætt spæl: »Det der er betydningsfuldt for Tysklands udvikling i de næste 11 år er, at Hitlers »respektable« tilhængere — især hæren — har givet deres tilslutning til et middel til at fjerne oppositionen, som direkte førte til gaskammeret og til hængning af hærens egne førere, da til sidst de ulykker, som de blev ført ind i af Hitler, gik op for dem.«

Her skal bert skoytast uppí, at Hitler fekk ikki fleiri trupulleikar við Franz von Papen. Hann tænti Hitler trúliga líka til tað síðsta, og aftaná bardagan varð hann við ein týskan dómstól dømdur 8 ára fongsul fyri sitt samstarv við Hitler.

Spurningurin er so, um tað er »historiens vingesus« vit uppliva í hesum døgum, og hvat í so fall verður tað næsta!

ó.

LYDEX

ÚTSTOYT

til flestu bilar
á goymslu

LYDEX

Minst líka gott
sum originalt

Andreas M. Andreasen
Bøgata 16, tlf. 13816